

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA Z BIOLOGII

Zasady oceniania osiągnięć edukacyjnych z biologii zostały opracowane na podstawie dokumentów:

1. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych;
2. Statutu Szkoły Podstawowej Nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi im. Marii Dąbrowskiej w Gryfinie;
3. Podstawy Programowej Kształcenia Ogólnego z biologii dla uczniów klas V – VIII szkoły podstawowej (zawarta w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z 14 lutego 2017 r.).

Program nauczania biologii w klasach 5–8 szkoły podstawowej Puls życia. Autor: Anna Zdziennicka , Nowa Era, Warszawa 2017 (realizowany w wymiarze: 1 godziny tygodniowo w klasach V i VI oraz 2 godzin tygodniowo w klasach 7.).

Program nauczania biologii dla II etapu edukacyjnego klas 5 – 8 szkoły podstawowej. Autor Ewa Jastrzębska, Ewa Pyłka-Gutowska, WSiP, Warszawa 2017(realizowany w wymiarze 1 godziny tygodniowo w klasach 8.).

I. OGÓLNE CELE OCENIANIA

1. Informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie.
2. Udzielanie uczniowi pomocy w nauce poprzez przekazanie informacji o tym co zrobił dobrze i jak powinien się dalej uczyć.
3. Pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju.
4. Motywowanie ucznia do dalszej pracy.
5. Monitorowanie bieżącej pracy ucznia.
6. Dostarczanie rodzicom/prawnym opiekunom i nauczycielom informacji o postępach i trudnościach w nauce oraz o szczególnych uzdolnieniach ucznia.

II. ZASADY OBOWIĄZUJĄCE PRZY OCENIANIU

1. Systematyczność oceniania.
2. Jawność oceny i kryteriów oceniania.
3. Różnorodność oceniania.
4. Różnicowanie wymagań.
5. Indywidualizowanie pracy z uczniem.
6. Dostosowanie wymagań edukacyjnych odpowiednio do potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia.

III. SPOSOBY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW

Nauczyciel sprawdza, w formie pisemnej, ustnej lub praktycznej wiadomości i umiejętności ucznia wynikające z realizowanego programu nauczania oraz postawy ucznia na lekcji za pomocą sprawdzianów, kartkówek, wypowiedzi ustnych, prac domowych oraz ćwiczeń praktycznych.

1. **Prace klasowe** – zestaw zadań ze wszystkich poziomów wymagań, służących do sprawdzenia stopnia opanowania przez ucznia wiadomości i umiejętności:
a) z całego działu programowego (dotyczy działów dłuższych, które zawierają powyżej 5 tematów w całym dziale) – trwające godzinę lekcyjną.
2. **Sprawdziany** - zestaw zadań ze wszystkich poziomów wymagań, służących do sprawdzenia stopnia opanowania przez ucznia wiadomości i umiejętności:

- a) z całego działu programowego (dotyczy działów krótszych, które zawierają do 4 tematów w całym dziale) – trwające godzinę lekcyjną;
- b) z części działu programowego (dotyczy działów dłuższych, które zawierają powyżej 5 tematów w dziale) – trwające do 20 - 25 minut.

3. **Kartkówki** - to trwające najczęściej 10 -15 minut pisemne formy sprawdzania bieżącej wiedzy i umiejętności ucznia. Obejmują one:

- a) materiał do 3 jednostek tematycznych,
- b) materiał będący tematem pracy domowej,
- c) materiał będący tematem lekcji bieżącej.

4. **Odpowiedzi ustne:**

- a) wiadomości i umiejętności sprawdzane i oceniane są na lekcji *podczas* bezpośredniej rozmowy nauczyciela z uczniem. Nauczyciel zadaje pytania o zróżnicowanym stopniu trudności (ze wszystkich poziomów wymagań).
- b) krótkie wypowiedzi ucznia na lekcji uzupełniające czyjąś odpowiedź, odpowiedzi na pytania dotyczące bieżącego tematu, odpowiedzi na lekcjach powtórzeniowych, wypowiedzi w trakcie rozwiązywania nowych problemów.

5. **Prace domowe:**

- a) Różne formy pracy mające na celu wdrożenie ucznia do samodzielności w posługiwaniu się zdobytą wiedzą.
- b) Sprawdzają **umiejętności** nabywane na lekcji.
- c) Mogą być także utrwaleniem **wiadomości** z lekcji, ich pogłębieniem i rozszerzeniem.
- d) Mogą być krótkoterminowe – zadawane z lekcji na lekcję lub długoterminowe (np. wykonanie pomocy dydaktycznych, ciekawego doświadczenia, zbieranie informacji z różnych źródeł, opracowania wyników doświadczeń, sprawdzenie teorii w praktyce, ...)

IV. OCENIE PODLEGAJĄ:

- 1. praca z tekstem źródłowym, podręcznikiem i kartami pracy na lekcji,
- 2. doświadczenia, eksperymenty, pokazy – zaprojektowanie, wykonywanie, opracowanie i prezentacja wyników,
- 3. referat - opracowany przy wykorzystaniu informacji z różnych źródeł i prezentacja na forum klasy
- 4. aktywny udział w lekcji,
- 5. osiągnięcia w konkursach przedmiotowych,
- 6. aktywny udział w dodatkowych zajęciach koła biologicznego,
- 7. dokumentowanie pracy na lekcji – prowadzenie zeszytu przedmiotowego,
- 8. prace długoterminowe, np. prezentacja multimedialna, ...

V. WAŻNE INFORMACJE DOTYCZĄCE OCENIANIA

1. **Wymagania programowe** na poszczególne oceny z biologii stanowią załącznik do tego dokumentu i zamieszczone są w zakładce WYMAGANIA PROGRAMOWE na stronie internetowej szkoły.
2. Nauczyciel ocenia osiągnięcia edukacyjne ucznia zgodnie z wymaganiami programowymi z biologii.
3. Ocena jest informacją, w jakim stopniu uczeń spełnił wymagania programowe.
4. Na początku roku szkolnego nauczyciel informuje uczniów, jakie formy pracy będą oceniane na zajęciach. Może również w trakcie roku szkolnego, po uprzednim poinformowaniu uczniów, ocenić inne formy aktywności nadając im odpowiednią wagę.
5. W ocenianiu bieżącym stosuje oceny: 1, 2-, 2, 2+,.....5+, 6-, 6, przy czym znak plus „+” przy ocenie oznacza, że do oceny została dodana wartość „0,5”, a znak minus „-” oznacza, że od oceny została odjęta wartość „0,25”.
6. W ocenianiu śródrocznym/rocznym klasyfikacyjny nie stosuje się przy ocenie znaków plus „+” i minus „-”.
7. Oceniając sprawdziany i kartkówki nauczyciel stosuje kryteria na poszczególne oceny oraz ustalone zakresy procentowe:

Zakres procentowy	Oznaczenie cyfrowe	Stopień (ocena)	Skrót literowy
100%	6	celujący	cel
98% - 99%	6-	celujący minus	cel -
96% - 97%	5+	bardzo dobry plus	bdb +
91% - 95%	5	bardzo dobry	bdb
86% – 90%	5-	bardzo dobry minus	bdb -
80% – 85%	4+	dobry plus	db +
75% – 79%	4	dobry	db
70% – 74%	4-	dobry minus	db -
66% – 69%	3+	dostateczny plus	dst +
55% – 65%	3	dostateczny	dst
50% – 54%	3-	dostateczny minus	dst -
46% – 49%	2+	dopuszczający plus	dop +
36% – 45%	2	dopuszczający	dop
31% – 35%	2-	dopuszczający minus	dop -
0% - 30%	1	niedostateczny	ndst

8. Oceny są zapisywane w dzienniku elektronicznym.
9. Stosuje się następujące kategorie i przyporządkowane im wagi i kolor ocen:

Kategoria	Kod	Waga oceny	Kolor oceny
1	KA1	4	czerwony
2	KA2	3	czerwony
3	KA3	2	czarny
4	KA4	1	czarny

10. Sposób wystawiania oceny śródrocznej/rocznej

- a) Ocena śródroczna/roczna nie jest średnią ocen cząstkowych.
- b) Ocena śródroczna/roczna jest liczona jako **średnia ważona ocen bieżących**.

I. p.	Oceniane elementy pracy ucznia	Waga oceny
1.	PRACA KLASOWA	4
2.	SPRAWDZIAN	3
3.	KARTKÓWKA	2
4.	ODPOWIEDŹ USTNA	2
5.	PRACA DOMOWA	1
6.	AKTYWNOŚĆ NA LEKCJI	1
7.	KONKURS SZKOLNY	2
8.	KONKURS ZEWNĘTRZNY	3/4
9.	PROWADZENIE ZESZYTU PRZEDMIOTOWEGO (dokumentowanie pracy na lekcji)- systematyczne sporządzanie notatek, estetyka zapisu: kompletność notatek, staranność, poprawność zapisu, dokładność rysunków,)	1
10.	NIEPRZYGOTOWANIE DO LEKCJI	1
11.	Różne działania twórcze, prace dodatkowe, inne formy aktywności, które nie są uwzględnione w punktach 1 - 9	Waga jest ustalana na bieżąco przez nauczyciela

c) Śródroczną/roczną ocenę klasyfikacyjną oblicza się według wzoru:

Średnia ważona x =

Na podstawie wyliczonej średniej ważonej uczniów otrzymuje ocenę:

Średnia ważona	Ocena (stopień)
5,34 – 6,00	celujący
4,61 – 5,33	bardzo dobry
3,61 – 4,60	dobry
2,61 – 3,60	dostateczny
1,61 – 2,60	dopuszczający
1,00 – 1,60	niedostateczny

VI. ORGANIZACJA PRACY NA LEKCJI BIOLOGII

1. NIEPRZYGOTOWANIE DO LEKCJI

a) Uczeń ma prawo nieprzygotowania się do zajęć 2 razy w półroczu bez ponoszenia konsekwencji.

- b) Nieprzygotowanie obejmuje: brak wiadomości z poprzednich lekcji, brak zadania domowego, brak zeszytu, przyrządów, wcześniej zapowiedzianych materiałów niezbędnych podczas lekcji.
- c) Każde kolejne nieprzygotowanie bez usprawiedliwienia skutkuje otrzymaniem oceny niedostatecznej.
- d) Fakt nieprzygotowania uczeń zgłasza na początku lekcji. Zgłoszone nieprzygotowanie jest oznaczane w dzienniku skrótem np.
- e) Uczeń nie może zgłosić nieprzygotowania przed sprawdzianem i zapowiedzianą kartkówką lub inną formą zapowiedzianą i ocenianą przez nauczyciela.
- f) Zgłoszenie nieprzygotowania do lekcji nie zwalnia ucznia z udziału w lekcji bieżącej.
- g) Gdy uczeń jest nieprzygotowany do zajęć po dłuższej nieobecności spowodowanej np. chorobą, przypadkami losowymi, udziałem w zawodach, w konkursach, reprezentowaniu szkoły, to nauczyciel podejmuje decyzję o usprawiedliwieniu nieprzygotowania i nie ocenia ucznia.

2. Wiadomości sprawdzane podczas **ODPOWIEDZI USTNYCH** obejmują w głównej mierze materiał z trzech ostatnich tematów. Pytania mogą dotyczyć również wiadomości z wcześniejszych lekcji, które są niezbędne na dalszym etapie kształcenia. Uczeń odpowiada na pytania o zróżnicowanym stopniu trudności, zgodne z wymaganiami edukacyjnymi.

3. POSTAWA UCZNIA NA LEKCJI

- a) Za aktywny udział w lekcji uczeń może być nagradzany **plusami**. Sposób przeliczania plusów na ocenę ustala nauczyciel i przekazuje tę informację uczniom.
- b) Uczeń może otrzymać „+” za:
 - odpowiedzi na pytania dotyczące bieżącego tematu,
 - krótkie wypowiedzi ustne uzupełniające czyjąś odpowiedź,
 - odpowiedzi na lekcjach powtórzeniowych,
 - wypowiedzi w trakcie rozwiązywania nowych problemów,
 - funkcje asystenta na lekcji,
 - ciekawe pytania, pomysły, inicjatywy
 - niektóre zadania domowe
- c) Za szczególną aktywność uczeń może otrzymać dodatkową ocenę.
- d) Za brak notatek, pomocy potrzebnych do lekcji, za odmowę wykonywania poleceń nauczyciela; za nie wykonywanie przydzielonych zadań w czasie lekcji uczeń może otrzymać **minus** „-”. Za trzy znaki „-” uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną wagi 1.

4. KARTKÓWKI

- a) obejmujące treści programowe z 1-3 ostatnich lekcji są zapowiadane.
- b) obejmujące materiał będący tematem pracy domowej lub materiał będący tematem lekcji bieżącej nie muszą być zapowiedziane.

- c) Obecność ucznia na zapowiadanej kartkówce jest obowiązkowa. Nieusprawiedliwiona nieobecność jest równoznaczna z otrzymaniem oceny niedostatecznej.

6. PRACE KLASOWE / SPRAWDZIANY

- a) Są zapowiadane tydzień wcześniej.
- b) Termin pisania pracy klasowej / sprawdzianu ustala nauczyciel w porozumieniu z uczniami i zapisuje w dzienniku elektronicznym.
- c) W przypadku **nieobecności nauczyciela** w dniu zapowiadanej pracy klasowej / sprawdzianu lub **uzasadnionej nieobecności klasy** - termin zostanie uzgodniony ponownie. Nie obowiązuje wtedy termin tygodniowego wyprzedzenia.
- d) Prace klasowe i sprawdziany obejmujące treści całego działu programowego są poprzedzone lekcją powtórzeniową.
- e) W przypadku sprawdzianów obejmujących część materiału działu programowego i zapowiadanych kartkówek nauczyciel podaje uczniom zakres materiału i problemów do powtórzenia.
- f) Obecność ucznia na zapowiadanej pracy klasowej / sprawdzianie jest obowiązkowa. Nieusprawiedliwiona nieobecność jest równoznaczna z otrzymaniem oceny niedostatecznej.
- g) Uczeń otrzymuje informację o ocenie z prac pisemnych ciągu 2 tygodni od czasu ich napisania.
- h) Uczeń, który nie pisał pracy klasowej / sprawdzianu lub kartkówki z przyczyn usprawiedliwionych nieobecności musi go napisać w terminie ustalonym przez nauczyciela. Chęć napisania zgłasza nauczycielowi po powrocie do szkoły, na najbliższej lekcji.
- i) Uczeń może poprawić jednorazowo ocenę z pracy klasowej / sprawdzianu lub kartkówki. Obie oceny są wpisywane do dziennika i brane pod uwagę przy ustaleniu oceny klasyfikacyjnej. Termin poprawy ustala nauczyciel w porozumieniu z uczniem.
- j) Niesamodzielna praca ucznia podczas pisania pracy klasowej / sprawdzianu i kartkówki (ściąganie, podpowiadanie) skutkuje otrzymaniem oceny niedostatecznej. Korzystanie ze ściąg i podpowiedzi będzie traktowane jako brak dostatecznej wiedzy i umiejętności. Uczeń oddaje niedokończoną pracę i w ciągu tygodnia ma obowiązek zaliczyć materiał obowiązujący na sprawdzianie.
- k) Prace pisemne przechowuje nauczyciel do końca zajęć edukacyjnych w danym roku szkolnym.

7. PRACA DOMOWA powinna być odrobiona przez ucznia samodzielnie, zgodnie z poleceniami i w ustalonym terminie.

- a) praca domowa może być sprawdzona i oceniona w każdej chwili,
- b) Źle odrobioną pracę uczeń ma obowiązek poprawić. Może uzyskać pomoc ze strony nauczyciela.
- c) Uczeń zobowiązany jest uzupełnić braki w zapisie i wiadomościach oraz odrobić pracę domową, jeśli był nieobecny w szkole, bez względu na przyczynę nieobecności.
- d) Nieuzupełnienie zaległej pracy w wyznaczonym przez nauczyciela terminie skutkuje otrzymaniem oceny niedostatecznej. Otrzymanie tej oceny nie zwalnia ucznia z jej poprawy.

8. KONKURSY BIOLOGICZNE

- a) Laureaci konkursów przedmiotowych o zasięgu wojewódzkim - KONKURSU BIOLOGICZNEGO organizowanego przez KO w Szczecinie, otrzymują celującą roczną ocenę klasyfikacyjną.
- b) Finałiści KONKURSU BIOLOGICZNEGO organizowanego przez KO w Szczecinie otrzymują częściową ocenę celującą wagi 4.

- c) Za zajęcie I, II i III miejsca na etapie szkolnym i rejonowym Konkursu Biologicznego uczeń otrzymuje ocenę celującą wagi 2 (etap szkolny) oraz wagi 3 (etap rejonowy)

IX. PRACA Z UCZNIAMI ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI

Nauczyciel dostosowuje wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia zgodnie z zaleceniami zawartymi w opinii lub orzeczeniu wydanym przez Poradnię Psychologiczno - Pedagogiczną.

X. SPOSOBY UZASADNIANIA OCEN USTALONYCH PRZEZ NAUCZYCIELA

1. Oceny są jawne dla ucznia i jego rodziców.
2. Nauczyciel uzasadnia każdą ocenę szkolną w oparciu o wymagania programowe na poszczególne oceny z biologii.
3. Oceny **z ustnych form** sprawdzania wiedzy i umiejętności nauczyciel uzasadnia w obecności klasy bezpośrednio przy odpowiedziach ustnych i w czasie pracy na lekcji.
4. Przy **odpowiedzi ustnej** uczeń otrzymuje w zeszycie informację o liczbie uzyskanych punktów. Przy systemie punktowania od 0 – 1 pkt, uczeń łącznie może otrzymać 6 pkt i ocenę zgodną ze skalą stopni szkolnych.
5. Oceny z **prac pisemnych** nauczyciel uzasadnia w momencie, gdy przekazuje uczniom prace do wglądu i je omawia oraz wystawia oceny.
6. Ocena **śródroczna/roczna** liczona jest jako średnia ważona ocen bieżących. Wagi poszczególnych ocen podawane są uczniom na początku roku szkolnego lub na bieżąco przy dodatkowych formach sprawdzania osiągnięć ucznia.
7. **Rodzice** mogą uzyskać uzasadnienie otrzymanej przez ich dziecko oceny oraz informacje o osiągnięciach i postępach w nauce podczas zebrań ogólnych a także podczas indywidualnych spotkań z nauczycielem oraz za pośrednictwem dziennika elektronicznego.
8. Rodzice mają prawo wglądu do sprawdzonych i ocenionych prac pisemnych.

XI. OCENIANIE KLASYFIKACYJNE

1. W terminie 7 dni przed rocznym (śródrocznym) klasyfikacyjnym zebraniem plenarnym rady pedagogicznej nauczyciele informują ustnie uczniów i za ich pośrednictwem rodziców o przewidywanej rocznej (śródrocznej) ocenie klasyfikacyjnej z biologii.
2. W oddziałach integracyjnych śródroczną i roczną ocenę klasyfikacyjną z zajęć edukacyjnych dla uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego ustala nauczyciel prowadzący dane zajęcia edukacyjne po zasięgnięciu opinii nauczyciela wspomagającego.
3. Warunki uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z biologii:
 - a) możliwość podwyższenia oceny najwyżej o jeden stopień;
 - b) w ciągu roku uczeń systematycznie uczęszcza na lekcje, nie ma nieobecności nieusprawiedliwionych;
 - c) uczeń, który w ciągu półrocza nie próbuje poprawić żadnej oceny cząstkowej traci prawo do podwyższenia wystawionej oceny.